

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ (СОЦІАЛЬНИЙ, ІНКЛЮЗИВНИЙ, ВОЛОНТЕРСЬКИЙ)»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Туризм
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	4-й семестр, 7 чверть 2025-2026 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	5 год/тиждень
лекції	2 год
практичні	3 год/тиждень
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7068>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)»

Інформація про викладача:

Викладач:

Герасименко Тетяна Володимирівна

доцент кафедри туризму та економіки підприємства, канд. геол. наук

Персональна сторінка

<http://ep.nmu.org.ua/ua/kaf/gerasymenko.php>

E-mail: herasymenko. T.V. @nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін, що

пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для спеціальності 242 Туризм і рекреація. Навчальна дисципліна «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)» має загальноосвітнє та суто прикладне завдання.

Курс «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)» присвячений вивченню сучасних тенденцій і практик у галузі соціального, інклюзивного та волонтерського туризму, які є важливими складниками сталого розвитку туристичної індустрії. Соціальний туризм орієнтований на забезпечення доступності подорожей для малозабезпечених груп населення, людей похилого віку, молоді та інших категорій, які потребують підтримки. Інклюзивний туризм акцентує увагу на створенні безбар'єрного середовища для осіб з інвалідністю, враховуючи їхні потреби у транспорті, розміщенні та програмах дозвілля. Волонтерський туризм, у свою чергу, спрямований на залучення мандрівників до соціально значущих проєктів, зокрема допомоги громадам, природоохоронним ініціативам чи культурним заходам.

Програма курсу охоплює теоретичні основи, аналіз міжнародного досвіду та практичні аспекти організації спеціалізованих туристичних програм. Студенти отримають знання про нормативно-правову базу, принципи сталого розвитку, етичні аспекти роботи з цільовими групами, а також набудуть практичних навичок планування та реалізації інноваційних туристичних продуктів. Курс спрямований на формування у слухачів розуміння значущості соціальної відповідальності в туризмі, розвиток творчого підходу до вирішення проблем доступності та підвищення якості туристичних послуг для всіх категорій мандрівників.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців комплексного розуміння специфіки спеціалізованого туризму, зокрема соціального, інклюзивного та волонтерського, його ролі в забезпеченні доступності туристичних послуг для різних груп населення, а також розвитку практичних навичок створення та реалізації інноваційних туристичних продуктів. Особлива увага приділяється вивченню інклюзивного туризму як напряму, що забезпечує безбар'єрність, соціального туризму для підвищення доступності подорожей, а також волонтерського туризму як засобу сприяння соціальній інтеграції, культурному обміну та вирішенню глобальних викликів.

Завдання курсу:

- здобуття знань про особливості організації соціального, інклюзивного та волонтерського туризму, їхню нормативно-правову базу;
- вивчення сучасних підходів до створення безбар'єрного середовища у сфері туризму для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп;

- аналіз значення соціального туризму для забезпечення доступності подорожей для малозабезпечених верств населення;
- ознайомлення з міжнародним досвідом та сучасними трендами розвитку волонтерського туризму;
- формування практичних навичок співпраці з волонтерами, благодійними організаціями, громадами та туристичними операторами;
- дослідження мотиваційних факторів для учасників соціальних, інклюзивних та волонтерських ініціатив у туризмі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- організовувати діяльність у сфері спеціалізованого туризму, створювати туристичні продукти для соціального, інклюзивного та волонтерського туризму, враховуючи потреби різних соціальних груп;
- забезпечувати співпрацю з громадськими організаціями, благодійними фондами, волонтерськими спільнотами та іншими учасниками туристичного ринку з урахуванням принципів інклюзії та соціальної відповідальності;
- аналізувати розвиток соціального та інклюзивного туризму в Україні та світі, оцінювати їхній вплив на доступність туристичних послуг для маломобільних груп населення;
- досліджувати тенденції та перспективи волонтерського туризму, зокрема його роль у вирішенні соціальних і екологічних проблем, а також у стимулюванні міжкультурного обміну;
- використовувати нормативно-правову базу для розробки та реалізації програм соціального, інклюзивного та волонтерського туризму;
- оцінювати ефективність проєктів у сфері спеціалізованого туризму та їхній вплив на розвиток туристичної індустрії та місцевих громад.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Вступ до спеціалізованого туризму

- 1.1. Поняття та класифікація спеціалізованого туризму.
- 1.2. Значення соціального, інклюзивного та волонтерського туризму.
- 1.3. Взаємозв'язок спеціалізованого туризму з іншими формами туризму.

Тема 2. Соціальний туризм: концепція та розвиток

- 2.1. Соціальний туризм як інструмент забезпечення доступності подорожей.
- 2.2. Основні цільові групи соціального туризму.
- 2.3. Досвід реалізації соціального туризму в Україні та світі.

Тема 3. Інклюзивний туризм: основи організації та розвитку

- 3.1. Сутність і принципи інклюзивного туризму.

3.2. Розвиток інклюзивної туристичної інфраструктури.

3.3. Світові практики інклюзивного туризму.

Тема 4. Сутність волонтерства, історія його виникнення

4.1. Визначення феномену волонтерства.

4.2. Етапи становлення волонтерської діяльності.

4.3. Функції суб'єктів волонтерської діяльності.

Тема 5. Волонтерський туризм: концепція та місце в туристичній індустрії

5.1. Поняття волонтерського туризму та його особливості.

5.2. Взаємозв'язок волонтерського туризму з іншими категоріями туризму.

5.3. Волонтерський туризм як інструмент вирішення соціальних і культурних проблем.

Тема 6. Сучасні тренди спеціалізованого туризму

6.1. Гуманітарний туризм як складова соціального та волонтерського туризму.

6.2. Екологічні напрями в спеціалізованому туризмі.

6.3. Культурно-історичні ініціативи в спеціалізованому туризмі.

Тема 7. Нормативно-правове забезпечення спеціалізованого туризму в Україні

7.1. Правове регулювання соціального туризму.

7.2. Особливості законодавчого забезпечення інклюзивного туризму.

7.3. Нормативно-правова база волонтерського туризму.

Тема 8. Особливості організації інклюзивного туризму в Україні

8.1. Бар'єри на шляху розвитку інклюзивного туризму.

8.2. Створення доступних туристичних продуктів.

8.3. Потенціал і перспективи розвитку інклюзивного туризму.

Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку спеціалізованого туризму

9.1. Основні виклики у сфері соціального туризму.

9.2. Перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні.

9.3. Волонтерський туризм у післявоєнний період: виклики та можливості.

Тема 10. Міжнародний досвід розвитку спеціалізованого туризму

10.1. Міжнародні ініціативи у сфері соціального туризму.

10.2. Світова географія інклюзивних туристичних програм.

10.3. Волонтерські проекти та організації на міжнародній арені.

Практичні заняття

Тема 1. Вступ до спеціалізованого туризму

1.1. Поняття та класифікація спеціалізованого туризму.

1.2. Значення соціального, інклюзивного та волонтерського туризму.

1.3. Взаємозв'язок спеціалізованого туризму з іншими формами туризму.

Тема 2. Соціальний туризм: концепція та розвиток

2.1. Соціальний туризм як інструмент забезпечення доступності подорожей.

2.2. Основні цільові групи соціального туризму.

2.3. Досвід реалізації соціального туризму в Україні та світі.

Тема 3. Інклюзивний туризм: основи організації та розвитку

3.1. Сутність і принципи інклюзивного туризму.

3.2. Розвиток інклюзивної туристичної інфраструктури.

3.3. Світові практики інклюзивного туризму.

Тема 4. Сутність волонтерства, історія його виникнення

4.1. Визначення феномену волонтерства.

4.2. Етапи становлення волонтерської діяльності.

4.3. Функції суб'єктів волонтерської діяльності.

(відео-матеріал, тести на платформі ВУМ-online, курс «Волонтерські команди: мрія чи реальність», навчальна дискусія)

Тема 5. Волонтерський туризм: концепція та місце в туристичній індустрії

5.1. Поняття волонтерського туризму та його особливості.

(аналіз волонтерських програм за кордоном: умови, географія, перегляд відео-матеріалів, аналіз роботи сайту Volunteer World, навчальна дискусія)

5.2. Взаємозв'язок волонтерського туризму з іншими категоріями туризму.

5.3. Волонтерський туризм як інструмент вирішення соціальних і культурних проблем.

(перегляд відео-матеріалів, аналіз сайтів «Українська волонтерська служба», «Міністерство соціальної політики України. Волонтерство», «Карта благодійності», навчальна дискусія)

Тема 6. Сучасні тренди спеціалізованого туризму

6.1. Гуманітарний туризм як складова соціального та волонтерського туризму.

6.2. Екологічні напрями в спеціалізованому туризмі.

6.3. Культурно-історичні ініціативи в спеціалізованому туризмі.

Тема 7. Нормативно-правове забезпечення спеціалізованого туризму в Україні

7.1. Правове регулювання соціального туризму.

7.2. Особливості законодавчого забезпечення інклюзивного туризму.

7.3. Нормативно-правова база волонтерського туризму.

Тема 8. Особливості організації інклюзивного туризму в Україні

8.1. Бар'єри на шляху розвитку інклюзивного туризму.

- 8.2. Створення доступних туристичних продуктів.
- 8.3. Потенціал і перспективи розвитку інклюзивного туризму.

Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку спеціалізованого туризму

- 9.1. Основні виклики у сфері соціального туризму.
- 9.2. Перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні.
- 9.3. Волонтерський туризм у післявоєнний період: виклики та можливості.

Тема 10. Міжнародний досвід розвитку спеціалізованого туризму

- 10.1. Міжнародні ініціативи у сфері соціального туризму.
- 10.2. Світова географія інклюзивних туристичних програм.
- 10.3. Волонтерські проєкти та організації на міжнародній арені.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 20 тестів (вірна відповідь 1,5 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 35 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення тестових завдань. Максимально оцінюються у 54 бали (9 занять × 6 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати 2 презентації, які необхідно захистити на практичних заняттях. Кожна презентація оцінюється по 10 балів. Максимально оцінюється в 20 балів (2 презентації × 10 балів).
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 26 балів (2 контрольні роботи по 13 балів кожна)

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи (максимально оцінюється кожна по 13 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 9 занять по 6 балів, максимально здобувач може отримати

54 бали) та оцінок за виконання самостійної роботи (2 презентації, які захищаються на практичних заняттях, де кожна оцінюється максимально по 10 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 10 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 5 балів.

Участь у дискусіях оцінюється в 1 бал.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, причому:

10 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

9 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 90-95% всього часу,

використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

8 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить чітко впродовж 85-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

7 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить чітко впродовж 75-85% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на майже всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

6 балів – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 75% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

5 балів – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 50% всього часу, використовує закінчення речення і інколи використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, відповідає на більшість питань форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

4 бали – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення і інколи використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, відповідає на більшість питань форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

3 бали - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

2 бали – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

1 бал – студент/ка демонструє розуміння теми, однак, не відповідає на жодні запитання одногрупників щодо даної теми; говорить не зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 16 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів та два відкритих питання, де правильна відповідь оцінюється по 2,5 балів, причому:

2,5 бали – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

2 бали – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

1,5 бали – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0,5 балів – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (подано нижче).

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету

«Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм (соціальний, інклюзивний, волонтерський)» забезпечується засобами поєднання аудиторної і позааудиторної форм із застосуванням словесних, наочних та практичних методів навчання.

Лекційні заняття мають інтерактивний, науково-пізнавальний характер. На практичних заняттях застосовуються пояснювально-ілюстративні методи, методи евристичних питань, діалогового спілкування, обговорення та вирішення проблеми, аналізу ситуацій. Самостійна робота супроводжується опитуванням та підготовкою самостійних завдань.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України «Про волонтерську діяльність» із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 5 липня 2012 року N 5073-VI. URL: <https://www.ifrc.org/docs/IDRL/Volunteers/Law%20of%20Ukraine%20on%20Volunteering%20Activity.pdf>

2. Барна М. Ю., Тучковська І. І. Безбар'єрне середовище для осіб з інвалідністю в туризмі. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2020. № 61. С. 5-11. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/716/681>.

3. Безугла, Л., Куваєва, Т., Герасименко, Т. (2022). Проблеми та перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні та Європі. *Економіка та суспільство*, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-3>

4. Безугла, Л.С., Белобородова, М.В., Герасименко, Т.В. (2022) Формування інклюзивно-реабілітаційного туризму в Україні. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2(6), С. 20-25. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.2\(6\).2022.4](https://doi.org/10.32782/2708-4949.2(6).2022.4)

5. Буздуган Я., Никонович О. Еволюція світового волонтерського руху. *Віче*. 2013. № 12 (черв.). С. 7-10.

6. Великий і дієвий ресурс: Молодіжний волонтерський рух в Україні. *Соціальний захист*. 2009. № 7. С. 48-49.

7. Влащенко Н. М. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури для потреб інклюзивного туризму. *Бізнес Інформ*. 2018. № 9. С. 122–126.

8. Волонтерські табори 2020 за кордоном. URL: <http://www.alternative-v.com.ua/volonterski-tabory/>

9. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики: аналіт. доп. К.: НІСД, 2015. 36 с.
10. Громадська волонтерська організація Спілка-форум. URL: <http://www.union-forum.org>
11. Данчевська І., Калайтан Т. Інклюзивний туризм: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Development Service Industry Management*. 2024 (2), 96–104. URL: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(14\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(14)).
12. Методичні рекомендації з питань формування безбар'єрності в туризмі. ДАРТ. URL: https://drive.google.com/file/d/1sGn4DpjrSjohyq1n8v_AyxSQdlCtzm7k/view?usp=sharing.
13. Міністерство інформаційної політики України. URL: <https://mip.gov.ua/content/volonterski-organizacii.html>
14. Міністерство соціальної політики в Україні. URL: www.msp.gov.ua
15. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/volunteering>
16. Острянин С. О., Безугла Л. С., Белобородова М. В., Кулівар В. В. Економічні стратегії розвитку інклюзивного туризму для реабілітації та реінтеграції ветеранів: сучасні виклики та перспективи. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2024. №2. С. 184-196. <https://doi.org/10.33271/ebdut/86.184>
17. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#n10>.
18. Практичний посібник з питань рівності людей з інвалідністю в ЗМІ: Репрезентація. Доступність. Керування. Репозитарій ЮНЕСКО. URL: <https://doi.org/10.58338/EVPN2632>
19. Публікація «Загально-національне дослідження «Волонтерство в Україні»». К., 2015. 32 с.
20. Слатвінська Л. А. Перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 5. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1684>. DOI: [10.32702/2307-2156-2020.5.59](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.5.59).
21. Труніна І. М., Сосновська Ю. Р. Стан міжнародного туризму для осіб з інвалідністю в Україні. *Modern Economics*. 2019. № 15(2019). С. 191-195. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-27).
22. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: dif.org.ua/article/blagodiynist-i-volonterstvo-2016-rezultati-sotsiologichnogo-doslidzhennya
23. Шевченко Т. Волонтерський рух в Україні та світі. *Шкільний світ*. 2009. № 47. С. 6-9.
24. Юхновська Ю., Риженко О., Омельчак Г. Напрями формування безбар'єрного середовища в туризмі для людей з інвалідністю: теоретичні аспекти. *Review of transport economics and management*. 2023. No. 10 (26). P. 60–68. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2023/300234>
25. Almela M. (2020) Volunteer tourism: Characterization and debates of a global phenomenon. URL: <https://cutt.ly/>

26. Bezuhla, L., Herasymenko, T., & Bieloborodova, M. (2022). Volunteering and Volunteer Tourism: Challenges and Realities. *Green, Blue and Digital Economy Journal*, 3(2), 1-8. <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2022-2-1>
27. Brown, Sally A. 2005. "Voluntourism-Traveling with a Purpose: Understanding the Motives and Benefits." Theses and Dissertations Available from Pro Quest, January, 1–125.
28. Bieloborodova M. Prospects of health and medical tourism clusterization in Ukraine. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism*. 2024. № 19. P. 58-68. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2024-19-06>.
29. Biddulph, R. and Scheyvens, R. (2018). Inclusive tourism development. *Tourism Geographies*. Vol. 20. No. 4, pp. 589-609.
30. Cloquet, I., Palomino, M., Shaw, G., Stephen, G., Taylor, T. (2018). Disability, social inclusion and the marketing of tourist attractions. *Journal of Sustainable Tourism*, 26(2), 221–237. URL: <https://doi.org/10.1080/09669582.2017.1339710>
31. Changes in the value and division of unpaid volunteering in the UK: 2000 to 2015. URL: <https://www.ons.gov.uk>
32. Darcy, S., McKercher, B., Schweinsberg, S. (2020). From tourism and disability to accessible tourism: a perspective article. *Emerald Publishing Limited. Tourism Review*. Vol. 75 № 1. pp. 140-144. URL: https://www.researchgate.net/publication/339159152_From_tourism_and_disability_to_accessible_tourism_a_perspective_article
33. Elliott, Dorinda. 2017. "Giving Back: A Special Report on Volunteer Vacations." CNT. Accessed May 17. URL: <http://www.cntraveler.com/stories/2013-01-15/volunteervacations-rewards-risks>.
34. Mehra T., Thorley A. (2022) Foreign Fighters, Foreign Volunteers and Mercenaries in the Ukrainian Armed Conflict. URL: <https://cutt.ly/2NjMvJs>
35. Porto, N., Rucci, A.C., Darcy, S., Garbero, N. and Almond, B. (2019). Critical elements in accessible tourism for destination competitiveness and comparison: principal component analysis from Oceania and South America. *Tourism Management*, Vol. 75 №3. 2019. pp. 169-185, doi: 10.1016/j.tourman.2019.04.012.
36. Rubio-Escuderos L., García-Andreu H., Ullán de la Rosa J. (2024). What Is Leading Destinations Towards Inclusivity? Analysis of Accessible Tourism Drivers from a Stakeholders' Perspective. *Tourism Planning & Development*. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21568316.2024.2356816/>
37. Trunina I., Khovrak I., Bilyk M. (2019) Increasing social responsibility in tourism based on volunteer tourism. *SHS Web of Conferences* 67, 06054. URL: <https://cutt.ly/kNldy3N>
38. United Nations Disability Inclusion Strategy. URL: <https://www.un.org/en/content/disabilitystrategy/>
39. Zivo A. (2022) Ukraine volunteer tourism comes with problems. URL: <https://cutt.ly/bNjM5TF>